

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (36)

спецвипуск до

*Всеукраїнського актуального мережевого семінару
«Сучасна дошкільна освіта: стратегія, тактика,
виміри змін»*

та

*I-го Регіонального конкурсу есе англійською мовою
“Vinnytsia Thinks English”*

Вінниця – 2021

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (36)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 18 березня 2021 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2021. – Випуск 1(36). – 160с.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

Концептуальні засади програми «Нова українська школа» у поступі до цінностей.	
ЖУРБА К. О.	5
Формування креативної компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного освітнього простору. ЗАСИПКІНА Л.А.	10
Готовність до інноваційної діяльності як складова професійної компетентності сучасного вихователя. РУДА Т. В.	13
Організація дистанційного навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва. ФЕДЧИШИНА Т.Л.	16
Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. ТОКАР Л. П.	21
Психологічна компетентність майбутнього вихователя як складова його педагогічної майстерності. КЛИМЕНКО О. Ф.	26
Формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкових класів при вивченні педагогічних дисциплін. ЛУЦИНКЕВИЧ Л. А.	30
Наступність у роботі ЗДО та початкової школи як передумова якісної неперервної освіти. МИХАЙЛИШИН Р. Р.	35
Виховна робота в закладі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх вихователів. ПІСОЦЬКА Л.С.	41
Модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти. РАТОВСЬКА Г.Ф.	45
Психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до умов закладу дошкільної освіти. СЛИЗЬКОУХА О.О.	49
Художня література як важливий засіб виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. СЕРГЄЄВА З. П.	52
Використання елементів ейдетики в роботі з дітьми шестирічного віку. РЕМЕНЯК Т.С.	56
Інноваційні технології в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою. ПАСІКОВА Н.І.	60
Використання інноваційних оздоровчих технологій в закладах дошкільної освіти. ПАВЛЮК Л.П.	67
Мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України. МАЗУР А. М.	70
Психологічна рівновага батьків – як запорука успішного виховання дітей в умовах пандемії. БЕВЗ В.В.	74
Організація роботи з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти. БОРАК Н.А.	78
STREAM-освіта у сучасному дошкіллі. ВОЙТЕНКО О.М.	82
Формування професійного іміджу музичного керівника закладу дошкільної освіти. ГАВРИЛЮК О. А.	85
Формування природничої компетентності у дітей дошкільного віку в контексті творчої спадщини Василя Сухомлинського. ДРАЧЕНКО В.В.	88

Застосування інтерактивних методів у професійній діяльності педагога ЗДО на засадах концепції НУШ. ЗАГРИЗЛА В. В.	92
Розвиток музично-сенсорних здібностей дітей дошкільного віку засобами музичної виразності. КАСЬКО Т.В.	96
Умови організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти. СОРОЧАН М.П.	99
Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних здібностей. БОГОЦЬКА В.М.	103
Виклики часу: нові ролі викладача ВНЗ –коуч, тьютор, фасилітатор. ТАРАШЕВСЬКА О.В.	106
Креативність– складова фахової підготовки майбутніх учителів. ТВЕРДОХЛІБ Н. В.	109
Методика викладання образотворчого мистецтва в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. ХОМІЦЬКА Н.М.	112
Формування професійної самосвідомості майбутнього вихователя як умова його професіоналізації. ЦІСАР І. В.	114

ЕСТЕТИЧНЕ, ПРАВОВЕ ТА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ

Музичне заняття – головна форма навчання і формування художньої майстерності. КАЛАШНЮК Є.Й.	118
Формування національної самосвідомості студентів засобами української народної пісенної культури. МАЗУР А. М.	123
Удосконалення фізичної підготовленості здобувачів освіти навчальних закладів ДСНС України засобами гирьового спорту. КРАСУЦЬКИЙ В. М., ОСАДЧУК О. Ю., ПАЛАМАРЧУК Ю. Г.	127
Право на освіту у сучасному вимірі. ПЛОТИЦЬКА Ю.П.	132
Успіхи та досягнення легкоатлетів вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. ПРИСЯЖНЮК Д.С. КОВІНЬКО М.С.	135

ВІДОМІ ІМЕНА 138

Баснописець И.А. Крылов. Мораль и дидактика. **МЕЛЬНИК Т.Н., КИСЕЛЁВ Д.Л.**

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Методика використання інформаційних технологій на уроках з основ здоров'я в 4 класі. БОГДАНА ДЗЮБЕНКО	141
Розвиток спритності дітей шкільного віку засобами дзюдо. УЛЯНА КІСІЛЬ	145
Використання інформаційних технологій навчання на уроках математики в початкових класах. ДІАНА МУДРАК	148
Музикознавчі аспекти використання творів Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва в початкових класах. АНАСТАСІЯ ХАРЧУК	151
І-Й РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ “VINNYTSIA THINKS ENGLISH”	155
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ СТАТЕЙ	

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

- розвиток об'єму та тривалості уваги, вміння помічати деталі, без напруження їх пригадувати.
- є гнучкою у використанні – застосування різноманітних підходів для рішення завдання;
- розвиток відчуття – розвиток не тільки зорової пам'яті, але й слухових, тактильних відчуттів.
- пробуджує пізнавальну активність, бажання розвиватися, бачити свої успіхи.
- розвиває позитивні емоції та відношення до життя. Радість навчання, так само, як і радість праці, робить дитину здоровішою: коли людина перебуває в стані радості, позитивної напруги, в її організмі виробляється природний стимулятор, який сприяє підвищенню імунітету і працездатності.
- надає можливість кожному побачити свої здібності, таланти і результати, розвиває впевненість у собі. Учень стає більш працездатним, краще вчиться.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Матюгин И.Ю., Рыбникова И.К. Методы развития памяти, образного мышления, воображения / И.Ю. Матюгин, И.К. Рыбникова. – М.: Ейдос, 1996.
2. Роб Іставей, Як запам'ятовувати (майже) все і завжди. Приголомшливі лайфхаки для прокачки вашої пам'яті / Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018

Стаття надійшла до редакції

18 листопада 2020

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ХУДОЖНЬОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ

УДК 373.2.016.:82

ПАСІКОВА Н.І.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
КЗВО "Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж"*

The article highlights the role of fiction in the development and education of preschool children, conditions and forms of work with fiction in kindergarten, using some new technologies in special classes with fiction, methods and techniques of activating children's speech.

Keywords: *Fiction in kindergarten; storytelling; development environment; figurative form; imagination.*

Художня література є важливим засобом виховання і розвитку особистості в дошкільному дитинстві. Вона впливає на розумовий розвиток дітей, розвиває мислення, підводить до узагальнень і висновків, спонукає до порівнянь, розвиває пам'ять і уяву, розширює кругозір, поповнює досвід. Яскраві образи, жвава і точна мова, художні ілюстрації розвивають смак дитини, почуття краси, впливають на розвиток творчої уяви. Завдяки художній літературі дітям стає ближчим і зрозумілішим те, що їм найважче

усвідомити: внутрішній світ людини, її почуття, вчинки, ставлення до інших людей і природи. Розкриваючи в образній формі світ людини, її почуття, мотиви поведінки, художнє слово полегшує сприймання ідей, робить їх конкретними, наочними, переконливими, сприяє формуванню моральних уявлень, понять, без яких неможливе формування особистості.

Спілкування з книжкою розвиває мовлення дитини, робить його образним, красивим. І ще - читаючи, дитина мимоволі відчуває бажання творити, придумувати щось нове.

В останні роки спостерігається падіння інтересу до книжки, до читання загалом, знижується роль сім'ї у залученні дитини до читання. Сьогодні дорослих все більш цікавлять комп'ютерні технології, а читання для дітей і самими дітьми замінюється переглядом телепрограм та комп'ютерними іграми.

Саме тому в суспільстві гостро постає проблема літературної освіти дітей, формування в них вмінь повноцінної читацької діяльності, а звідси і проблема готовності дошкільних закладів і сім'ї до роботи з дитячою книжкою, до розвитку у дітей стійкого інтересу до літератури, читання, формування в них початкових уявлень про роль книжки в житті людини і потреби жити з книжкою, спілкуватись з нею.

Підготовка талановитого читача дитинства розпочинається на етапі дошкільного віку. Дитина-дошкільник засвоює досить значний за обсягом літературний багаж, набуває літературної начитаності.

Саме в ці роки дошкільник широко ознайомлюється з усною народною творчістю, з українською та зарубіжною класикою, творами сучасних дитячих

письменників і поетів. Дитина надзвичайно уважна до слова, емоційно чутлива й активна у сприйманні літератури, вона практично засвоює відомості про такі засоби художнього зображення в літературі як переносний зміст слів і фраз, ритм, рима, фразеологічні звороти тощо.

Здатність сприймати і розуміти твір художньої літератури допоможе дитині долати труднощі літературної освіти в початковій школі, пов'язані з переходом на новий тип сприймання літератури (самостійне читання).

Важливою умовою формування у дітей інтересу до книги є створення розвивального середовища.

В кожній віковій групі дошкільного закладу мають бути створені літературні осередки. Книжковий фонд таких осередків складають програмові твори, твори, які рекомендуються для вільного читання, хрестоматії, дитяча пізнавальна і енциклопедична література, найулюбленіші дитячі книжки.

В літературному осередку можуть бути книжки-картинки, книжки-ширми, книжки-іграшки, книжки-забави, дитячі журнали, альбоми з ілюстраціями, набори листівок-ілюстрацій, набори ілюстрацій до казок, серійні листівки (про тварин, рослини, іграшки тощо), книжки, оформлені відомими художниками, збірки віршів, веселі книжки.

Таке книжкове середовище буде стимулювати самостійну пізнавальну активність дітей, уміння орієнтуватись у книжковому матеріалі, розвиватиме їх кругозір.

Літературний осередок - це місце самостійного знайомства дітей з художніми творами, перегляду журналів, ілюстрацій, листівок, виготовлення разом з вихователем альбомів, влаштування тематичних виставок

книжок, «лікування» книг.

Створення розвивального середовища передбачає раннє ознайомлення дитини з книжкою та занурення її в атмосферу читання.

Науковці І. Арзамасцева, З.Грищенко, С.Ніколаєнко визначили термін «коло дитячого читання» - КДЧ. Коло дитячого читання дуже швидко змінюється, кожному року життя дитини відповідають свої твори. Якщо дворічного малюка захоплювала книжка-іграшка, п'ятирічному дошкільнику вона буде не цікавою, його захоплюють твори з багатокроковими сюжетами, великою кількістю дійових осіб, продовженням сюжету.

Ознайомлення дітей з художньою літературою проводиться на спеціальних заняттях - це провідна форма роботи - і в повсякденному житті. Якщо на заняттях вихователь дотримується певної системи в доборі художніх творів, то в повсякденному житті така система відсутня. Вона, як правило, епізодична, непланова, і не забезпечує на потрібному рівні виховання інтересу до книги.

В зміст активної діяльності педагога поза заняттям входять читання і розповідання дітям творів художньої літератури, а також організація видовищ і розваг (інсценівки, літературні ранки, показ діафільмів, різних видів театрів тощо).

Читання художніх творів повинно бути щоденним з дотриманням певних правил. Так, протягом дня дітям пропонується для читання тільки один художній твір. Бажано, щоб час читання визначався в розпорядку дня. Не слід забувати і про особливості дитячої уваги, сприймання дітьми різного віку художніх текстів. Малюки трьох-чотирьох років можуть активно слухати текст протягом 10-15 хвилин, діти п'яти-шести років - 25 хвилин, шести-семи років -

до 30 хвилин.

Реалізація розвивального потенціалу художньої літератури залежить як від відбору текстів, так і від правильної організації читання як сумісної партнерської діяльності дорослого з дітьми.

Відбір творів та послідовність їх читання визначаються вихователем, який обов'язково повинен враховувати бажання дітей і залучати їх до обговорення списку творів. Оскільки твори можуть бути різними за об'ємом та жанрами, бажано передбачити чергування великих і малих літературних форм, прозових та віршованих творів, програмових і позапрограмових.

Особливе місце в дитячому читанні займає такий жанр як повість. Читання «довгих» книжок привчає дитину протягом довгого часу слідкувати за діями одних і тих же героїв, оцінювати їхні вчинки, встановлювати своє відношення до них, вчить зберігати в пам'яті прочитане, пов'язувати частини тексту. Читання такої книжки стає для дитини особливо захоплюючим, якщо найбільш цікаві розділи читаються повторно.

Перші враження про книжку багато в чому залежать від якісного виконання дорослим літературного твору.

Вихователь повинен не тільки познайомити дітей з фактами і подіями, описаними в творі, але й викликати в них певний настрій думок, почуттів, переживань.

Сучасна методика пропонує багатий спектр видів занять з ознайомлення з літературними творами. Їх можна згрупувати за різними параметрами:

- за літературними жанрами:

- 1) заняття з ознайомлення з малими фольклорними жанрами
- 2) заняття з ознайомлення з казками
- 3) заняття з ознайомлення з оповіданнями
- 4) заняття з ознайомлення з поетичним

словом

5) заняття з ознайомлення з байкою

6) заняття-образи. Через застосування літературних та фольклорних творів різних жанрів дітям презентують художній образ, зосереджуючи увагу на способах вираження цього образу в різних літературних жанрах.

- за основним видом художньо-мовленнєвої діяльності:

1) читання або розповідання

2) художня комунікація (розмова вихователя з дітьми на основі прочитаного раніше твору)

3) літературні творчі ігри (діти стають спів-авторами казки чи розповіді, реалізують власну словесну творчість)

4) літературні вікторини (підсумкові)

5) драматизація, таєтразізація (показ різних видів театрів - іграшок, театр ляльок, тіньовий, байковий та ін, інсценування художніх творів, театралізовані ігри)

Типи занять:

- фронтальні, групові, індивідуально-групові, індивідуальні.

Кожен з видів занять відрізняє чітка, логічно виправдана структура, своєрідні методи і прийоми керівництва художньо-мовленнєвою діяльністю дітей. Традиційна методика попередніх років досить суворо визначала часові, просторові межі заняття, відстоювала незмінність структурних елементів. Характер, темп, зміст заняття визначав переважно педагог, який виходив з урахування своїх педагогічних завдань. Сучасна методика досить гнучко підходить до організації літературних занять, поєднуючи на них використання як традиційних, так і новітніх технологій.

Технологія «Художнє слово і дитяче мовлення» (авт. Н.В.Гавриш)

Авторка технології вказує на те, що читаючи або розповідаючи дітям художні твори – казки, оповідання, вірші – необхідно

звертати увагу не тільки на зміст, а і на виразність мовних засобів, тобто залучити дитину до художньо-мовленнєвої діяльності.

«Слухаємо казку». Цей вид занять можна проводити з усією групою або підгрупою дітей, які мають бажання послухати казку. Заняття складається з двох частин. Перша – організація умов для сприймання дітьми казкового твору, друга – бесіда та і розповідь за казкою. Чим молодші діти, тим більш діяльним, наочним мусить бути сприйняття казки. Поступово ми привчаємо дітей сприймати казку на слух, але і в старших групах успіх заняття також залежить від яскравої захоплюючої атмосфери. Так, у молодшій групі розповідь казки випереджається ігровою ситуацією, демонстрацією іграшок, речей, пов'язаних з казкою або просто зацікавленням, заохоченням: «Зараз я розповім вам дуже цікаву історію про... Хочете послухати?» У старших групах перед розповіддю або читанням казки вихователь спрямовує зусилля на систематизацію літературних знань дітей. Це може бути коротенька літературна вікторина чи вступна бесіда.

Важливе місце на занятті відводиться роботі над мовленням. Збагачення словника відбувається через ізолювання, виключення з тексту, пояснення малознайомих складних для усвідомлення слів і словосполучень за допомогою прийому синонімічної заміни, лексичних вправ у процесі роботи над текстом. Внаслідок спеціального навчання діти починають відчувати образність і красу художнього слова, знаходити у тексті, пояснювати значення, доцільно використовувати яскраві вирази в самостійних висловлюваннях.

Розвиток зв'язності висловлювань відбувається завдяки використанню спеціальних запитань, які вихователь

починає спонукуванням «Розкажи, чому...», «Поясни, як сталося, що...»

Щоб відповісти на запитання, дитина мусить відтворити послідовно цілий епізод казки, інколи за допомогою вихователя. Наприклад: «Розкажіть, як ведмежатка ділила сир». Вихователь допомагає побудувати послідовну відповідь: «Спочатку вони... що?... А потім?... Ось так і...» У ході обговорення казки зі старшими дошкільниками вихователь ставить запитання аналітичного характеру, наприклад: «Поясніть, як ви зрозуміли, що лисиця хитра та лукава». Відповідь також потребує виразного розгорнутого висловлювання з використанням переконливих аргументів.

Є доцільним використання на занятті прислів'їв, приказок, фразеологізмів, щоб, з одного боку, допомогти дітям глибше усвідомити ідею казки, а з іншого, показати, як найбільш вдало, точно і коротко можна висловити головну думку твору, які влучні, образні народні вислови.

Під час слухання казки вихователь поступово формує початкові літературознавчі уявлення дітей: про жанрові особливості казки (неймовірні чарівні події, магічні речі, чарівники, персоніфікований тваринний і рослинний світ, специфічні казкові висловлювання). Звертаючи увагу дітей на особливості побудови і літературної форми казки, вихователь пов'язує ці знання із самостійною творчою діяльністю: «Ось і ви, коли складатимете свою казку, теж придумайте казковий зачин, кінцівку, свої чарівні пригоди, щоб казка вийшла цікавою».

Глибше зрозуміти, краще запам'ятати казку допомагає використання методу моделювання, різні види якого підходять для дітей будь-якого віку, модель кольорова, модель за розміром, за формою,

зображувальна модель. Моделювання казки часто переростає в дуже цікаву гру, в якій проживання казкових дій відбувається у внутрішньому плані.

Почуття, переживання, викликані казковими образами, діти висловлюють, проявляють у творчій грі, театралізаціях, малюванні за мотивами казкового сюжету або в інших видах продуктивної діяльності.

Серія занять «Чарівна музика слова»

Якщо звернутися до традиційної методики ознайомлення дошкільників з художньою літературою, то одним з обов'язкових видів літературних занять вважається заучування напам'ять віршів. Але дослідження психологів переконливо довели, що заучування напам'ять – глибоко індивідуальний, пов'язаний з особливостями пам'яті, емоційної сфери кожної дитини процес, який не можна підганяти під колективну організацію занять. Наполягати на цьому – чинити тиск на дитячу природу. Тому сучасний підхід до цього питання – тільки індивідуальний характер заучування. Але сприйняття і художній аналіз поезій як важливий компонент естетичного виховання і літературно-мовленнєвого розвитку дитини має займати значне місце в роботі з малюками.

Мета цих занять – виховувати художньо-естетичне сприйняття образної сутності, мелодійності, ритму, краси поетичного слова, відчуття виразності мовних засобів, що надають особливої яскравої наочності картинам вірша.

Особливу увагу вихователь має приділяти ліричній атмосфері заняття. Такі заняття поєднують музику, живопис, літературу. Центальною ланкою цього поєднання є мистецтво слова. Тому бажано, щоб поетичні образи віршованого тексту знайшли своєрідне відображення в репродукціях картин, слуханні музичних

творів, дитячих малюнках.

Величезне значення має правильно організована робота з мовлення: художній аналіз образної будови віршованого тексту через конкретні запитання, що виявляють ступінь усвідомлення значення виразних мовних засобів, добір порівнянь, уточнень, побудова синонімічних рядів, пошук антонімічних пар тощо.

Виконання творчих завдань ліричного напрямку, розігрування психологічних емоційно яскравих етюдів, добір ілюстрацій, малювання за темою, творча розповідь – все це допоможе дітям глибше відчувати ідею і характер вірша, забезпечить особливе емоційне піднесення, приверне увагу дітей до високої поезії.

Мовотворчі літературні ігри «Казки-розповіданки»

Ця форма використання літературних творів сприяє розвитку мовотворчих здібностей. Вихователь, враховуючи наявність елементарних літературних уявлень та мовленнєвий досвід дітей, пропонує їм скласти казку за віршем або оповіданням з використанням опорних слів тощо. Психологи і педагоги стверджують: у дошкільнят величезний творчий природний потенціал, який з різних причин не завжди повністю реалізується. Тому дуже важливо створити таку ситуацію, яка сприяла б бурхливому сплеску дитячої фантазії, атмосфері творчого натхнення, зацікавити дітей можливістю створити свою історію.

Творча розповідь за мотивами знайомих казок, оповідань – це теж гарний стимул розвитку мовотворчих здібностей, Глибокий вплив художньо) твору на емоційно-чуттєву сферу дитини, поява яскравих уявлень народжують нові образи, дитина проявляє цілком природні; бажання «пограти з героями улюбленого твору на вербальному рівні.

Ще один з можливих варіантів таких занять – складання сторін за темою, запропонованою вихователем або самою дитиною. Захопленість, незвичайність, казковість формулювання теми творчої розповіді розбудять дитячу фантазію, забезпечивши успіх заняття.

Дуже важливе питання – організація дітей на занятті. Відомо, що мовотворча діяльність – глибоко індивідуальний процес, тобто у кожної дитини свій темп, свій особистий творчий шлях, особистий рівень мовленнєвого розвитку, і тому найефективніший спосіб організації – індивідуальний тип заняття (максимальна кількість – четверо дітей приблизно одного рівня розвитку) Якщо у створенні творчої розповіді бере участь більше дітей, вихователь заохочує їх до спільного складання твору. Кожна дитина висловлює свою пропозицію щодо початку, розгортання сюжету, закінчення. Обговорення допомагає вибрати найкращий варіант.

Мовотворча діяльність дітей може доповнюватися малюванням за темою твору чи режисерською або авторською грою з іграшками

Успіх творчої розповіді також залежить від грамотного методичного керівництва дитячими розповідями. Вихователь при необхідності може допомогти дитині побудувати розповідь, використовуючи структурно-логічну схему (методика Л.Г.Шадріної): «Жили-були собі... Одного разу... Раптом... Та ось тоді... І стали вони..."

Гарним стимулом при складанні дитин ою самостійного твору може бути сумісне мовлення (вихователь починає, а дитина продовжує речення). Цей прийом доцільно використовувати в молодшому віці, коли у дітей ще нерозвинена навичка побудови зв'язного висловлювання Ефективні

прийоми – підказки, спонування, доповнення. Сам вихователь повинен мати в запасі кілька готових можливих варіантів розвитку сюжету, щоб підтримати дитину в складний момент.

Попередня лексико-граматична робота за темою чи за текстом допоможе активізувати необхідний словниковий запас. Важливий момент – запис і збереження результатів дитячої творчості. Добре, якщо в групі ведеться журнал-книга дитячої творчості, де зберігаються найкращі твори, малюнки, загадки, апікації. Дитячі казки оповідання можна також оформити у вигляді маленької книжки-саморобки. Подобаються дітям самостійно випущені газети їхніми творами. З ними знайомлять батьків, дітей інших груп.

Творча розповідь за мотивами знайомих казок

Літературні ігри цього типу можуть бути складовою частиною занять з художньої літератури, а можуть проводитись окремо, як мовленнєві заняття на літературному матеріалі. В них може брати участь невеличка група дітей, щоб кожна дитина мала можливість проявити свою ініціативу, творчу активність, бути почутою.

Технологія Л.Б.Фесюкової «Виховання

казкою»

Творчі методи роботи з казкою Л.Б. Фесюкової дозволяють більш широко та різнопланово використовувати улюблені дітьми тексти.

Методи роботи з казкою:

- знайомі герої в нових обставинах;
- колаж з казок;
- казка від лічилки;
- рятувальні ситуації в казках;
- казки про фантастичні країни;
- від точок та казок та інші.

Цікава і доступна розроблена Л. Фесюковою універсальна схема роботи з казкою:

Назва казки

Моральний урок.

Виховання добрих почуттів.

Мовленнєва зарядка.

Розвиток мислення та уяви.

Казка і математика.

Казка і екологія.

Казка розвиває руки.

Таким чином, використання вихователями інноваційних технологій на заняттях та в повсякденному житті дасть можливість розвивати у дітей образне мовлення, творчу уяву, інтерес до мовного багатства, формувати читацьку культуру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Розумне виховання сучасних дошкільнят: методичний посібник [для вихователів] / Гавриш Н., Брежнева О., Кіндрат І., Рейпольська О. – К. : Слово, 2015. – 176 с.
2. Гавриш Н. Дошкільнятам – освіту для сталого розвитку: Діємо разом: навч-метод. пос. [для використання в роботі з дітьми п'ятого року життя] / Н. Гавриш, О. Пометун / за ред. О. Пометун. – К., 2017. – 128 с.
3. Л. Фесюкова. Виховання казкою: Для роботи з дітьми дошкільного віку/ – Харків: Фоліо, 2016. – 464 с.

Стаття надійшла до редакції

18 лютого 2021